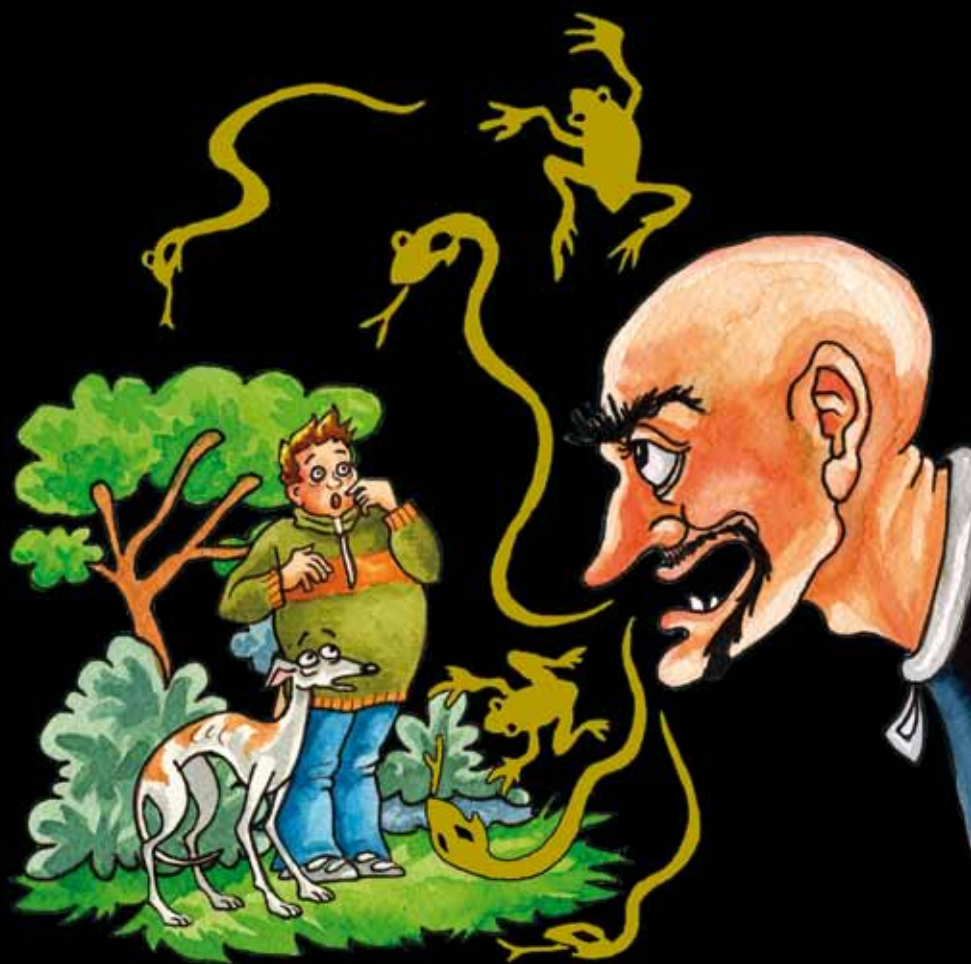


# Klott Gatyá, ne fárassz!



**Bosnyák Viktória**

A Tündérvkönyvtárosok Szövetsége  
ajánlásával



Bosnyák Viktória

# **KLOTT GATYA, NE FÁRASSZ!**

2., javított kiadás

Könyvmolyképző Kiadó  
Szeged, 2008

# ELŐSZÓ

*amit vagy elolvasol, vagy nem  
(azért jobban örülnék, ha elolvasnád)*

Képzeld, mi történt velem! Miután megjelent a Tündérboszorkány című könyvem, Panka azt mondta, érdekelné a folytatás. Sőt, a napközis Kriszta néni is kijelentette: szó sem lehet róla, hogy ne írjak újabb regényt. Bevallom, nekem ez eszembe sem jutott. Gondoltam, ülök egy kicsit a babérjaimon. Nos, a babér meg sem melegedhetett alattam, annyi olvasóval találkoztam az elmúlt hónapokban. Talán éppen veled is.

Felnőttől, gyerektől, illetve fontossági sorrendben gyerektől, felnőttől egyaránt megkérdeztem, mi tetszett, mi nem. Az volt a tervem, ha már engedek Panka, Kriszta néni és szeretett családom unszolásának, hát szívesen megfogadom mindannyiuk jó tanácsait.

Ezért most itt ülök, előttem az íróasztalon egy róka fogta csuka, illetve egy csuka fogta róka. No nem ők az új könyv szereplői, csupán az történt, hogy például Kati néninek, az iskolai könyvtárosnak éppen az tetszett, ami az ötödikes Lillának nem. Ettől azonban még nem dőlök a kardomba, mert nekem olyanom nincs is, de a számítógépembe se dőlök, nehogy kitöröljem, amit eddig írtam. Valahogy majd megpróbálok minden kérésnek eleget tenni.

Jól van, írnék valami újat, de mit? – gondoltam még nem is olyan régen. Egytől egyig mindenki a Tündérboszorkány folytatására volt kíváncsi. De csak nem találhatok ki valamit, ami nem is igaz! Hisz megmondtam kerek perec (bár láttam én már szögletes perecet, még napraforgómagosat is), hogy a tündérkönyvtáros Morcz Aranka esete úgy volt, ahogy megírtam.

A szerencse azonban segítségemre sietett: hogy, hogy nem, a Békés utcai iskolában egy év alatt megint történt olyasmi, amit érdemes papírra vetnem.

Ha olvastad a Tündérboszorkányt, a helyszín és egyes szereplők ismerősek lesznek neked. Ha nem, akkor is igyekszem mindent úgy leírni, hogy otthon érezd magad a könyvben, ami most már a te könyved is, vagy a könyvtaré, esetleg a tesódé, barátodé.

# ELSŐ FEJEZET

*melyben kellemetlen meglepetés éri  
az ötödik dé osztályt*

– Osztály vigyázz! De nagyon vigyázz! – süvített vészjóslóan Klott Kálmán tanár úr, amikor tizenöt perccel az évnnyitó előtt ruganyos léptekkel belépett az ötödik dé termébe.

Döbbsent csendben állt fel mindenki. Ha az osztály tanulta volna már A walesi bárdokat, mindannyiuknak eszébe jutott volna az idézet, miszerint:

*„Szó bennszakad, hang fennakad,  
Lehellet megszegik.”*

Mivel azonban Arany János veretes soraival még nem találkoztak, legszívesebben fejüket verték volna a falba. Erről persze a valóságban szó sem lehetett, egyrészt, mert vigyázzba kellett állniuk, másrészt, mert sóbálvánnyá váltak az ijedtségűl. Ágicának még a vér is megfagyott az ereiben.

Ha most azt kérded, miért vannak úgy oda attól, hogy egy tanár bejön az osztályba, bizonyára nem olvastad még a Tündérboszorkányt, illetve nem a Békés Utcai Általános Iskolába jársz. Akkor ugyanis pontosan tudnád, kicsoda ez a kétméteres, harcsabajuszos, kopasz ember, aki még az

évnnyitóra is edzőcipőben jön. Az illető egy borzalmasan undok, rosszindulatú, szadista testnevelő tanár, akit a háta mögött mindenki Klott Gatyának, vagyis tornanadrágnak csúfol. Szerintem meg is érdemli.

Ekkor a gyerekek fejében leesett a tantusz, amit már évtizedek óta nem használ senki telefonálásra. Úgy látszik, a modern időkben a tantusz kizárólag az agyműködés megindítására szolgál. Mindenkinek az arcára ugyanaz a gondolat ült ki: Atya-gatya! Osztályfőnök Klott Gatyá!

– Pihenj! – zengte érces hangon az új osztályfőnök. Micsoda különbség ahhoz a drága, aranyos, galamblelkű Marika nénihez képest, aki alsóban tanította őket! Persze tudták ők, hogy felső tagozatban minden osztálynak új osztályfőnöke lesz, de erre a marcona őrmesterre nem számítottak.

– De hisz eddig még soha nem kapott saját osztályt! – súgta oda Dóri ikertestvéreinek, Sárinak, aki idén az előtte levő padot választotta. Már meg sem próbálkoztak azzal, hogy egymás mellé telepedjenek, hisz az elmúlt négy évben kivétel nélkül minden alkalommal szétültették őket. Még az imádott Marika néni is.

– Jegenye, azt mondtam, pihenj, nem azt, hogy jártasd a lepénylesődet!

Hozzám beszél? – gondolta magában Lengyel Dóri, akit eddig a többi vékony lánnyal együtt Venyigének csúfolt a tanár úr. Neki magának persze nem tűnt föl, amit Klott Gatyá gúnyos pillantása azonnal felmért, hogy a vékony lány a vakáció alatt minden osztálytársánál magasabbra nőtt. Ikertestvére volt a tornasorban a második, de ő, nagy megkönnyebbülésére, egyelőre elvegyülhetett a venyigék kis csoportjában.

– Nos, Jegénye, figyelmeztetek. Nem leszünk így jóban – nézett Klott tanár úr Dórirra szúrós szemmel, majd lassan, komótosan végigsétált a padsorok közt. – Legjobb lesz, ha mindannyian paríroztok!

– Tessék mondani, az mit jelent? – kérdezte remegő hangon Ágica.

– No nézd csak! Feltette a mancsát? Szót adtam neki? Különb is, mi vagyok én, magyartanár? Vagy a homlokomra van írva, hogy Értelmező kézisztár? Azt gondoltam, ötödikben már beszélitek az anyanyelveteket. Ki tud válaszolni ennek a kíváncsi kacsának?

Mérhetetlen hallgatás töltötte be a termet, csak a folyosóról és az udvarról szűrődött be a szokásos izgatott év eleji zshivaj.

– Senki? Sejtettem – ingatta busa fejét az osztályfőnök. – Vagy mégis? – nézett Ignácra, aki vonakodva ugyan, de a magasba emelte a kezét.

– Tessék, Bucikám! – szólította fel a testes fiút Klott Gatyá. A nevét persze az elmúlt négy évben nem sikerült megjegyeznie. Igaz, meg sem próbálta, hisz minden túlsúlyos gyereket Bucinak csúfolt. – Csupa fül vagyok.

– Tanár úr, kérem, én tudok panírozni. Idén nyáron tanultam meg az anyukámtól. A húst először meg kell forgatni lisztben, azután felvert tojásban, végül pedig zsemlemorzsában.

– Szentséges medicinlabda! – csapkodta a térdét Klott Kálmán. – Neked mindig az evésen jár az eszed? Na ne félj, idén lefogyasztalak, de úgy, hogy év végére beállhatsz a venyigék közé.

Ekkor Sári megbökte az előtte álló Jóhegyi Laci vállát, aki szokás szerint lélekben éppen valahol máshol járt. Dumas A három testőrét olvasta, ezért pillanatnyilag a bíboros testőr-

ségével párbajozott. Sári jelzésére azonban cserbenhagyta Athost, Porthost és Aramist, s az osztály segítségére sietett.

– Tanár úr, kérem! Lenne kedves megengedni, hogy válaszoljak a felvetett kérdésre? – szólalt meg a maga túlságosan kifinomult és egyáltalán nem gyerekes stílusában. (Ha valahol egy gyerek így szólal meg, biztosan kinevetik. Az ötödik dések azonban már rég megszokták, hogy Laci úgy beszél, mintha egy régi könyvből lépett volna elő.)

– Tessék csak, Könyvmoly uram, ahogy jólesik – csúfolódott Klott Gatyá.

– Nos, a paríroz szó latin eredetű ige, a német nyelv közvetítésével került a magyarba, jelentése: engedelmeskedik.

– Szóval nem is magyar szó! – súgta oda a másik padsorban álló Lucának Laci padtársa, a hórihorgas Sanya.

Klott tanár úr bizonyára érezte, hogy elvörösödik, ezért egy percre hátat fordított a teremnek és kinézett az ablakon. Láta, hogy a többi osztály már az udvaron gyülekezik. Amikor a szégyenpír eltűnt az arcáról, visszafordult, jelentőségteljesen, szép sorjában megropogtatta mind a tíz ujját, és közben olyan undorral nézett végig a gyerekeken, mintha minden padban egy-egy meztelen csiga volna. Majd amikor úgy érezte, kellően porig alázta őket pillantásával, elbődült:

– Ide hallgassatok, hebehurgya népség! Mint tudjátok, nélkülem nincs évnnyitó. Én kezelem a mikrofont és a hangfalakat, ezért most magatokra hagylak titeket. De nehogy fellélegezzetek! Átlátok a falon is. Ettől a perctől kezdve sosem lesztek biztonságban! Tíz perc múlva, vagyis európai középídő szerint 7:55:00-kor párosával, csendben, rendben kivonultok az udvarra, és elfoglaljátok a nektek kijelölt helyet. Amennyiben valamelyikőtök szeretné osztályfőnöki figyelmeztetővel kezdeni az évet, már most szólhat. Ígérem, az intővel, rovóval és egyéb változatos büntetésekkel, úgy-



mint fekvőtámasz és a többi, a tanév során nem fogok takarékoskodni. Jut mindenkinek bőven. Értettem?

A gyerekek kérdően néztek egymásra. Tőlük kérdezi, hogy értette-e?

– Értettem? – tette fel a kérdést újfent Klott Gatyá.

– Igen –, bólogattak kevés meggyőződéssel az ötödik dések.

– Ezer szerencsétek, hogy öregapátoknak szólítottatok – szögezte le erre a tanár, és kiviharzott a teremből.

A huszonhat diák, aki néhány perccel korábban még vígan mesélte egymásnak nyári élményeit, most úgy állt ott, mintha nem is vihar, de egyenesen tornádó söpört volna végig a termükön. Egy ideig csak álltak, leülni sem mertek, hisz Klott tanár úr egy szóval sem mondta, hogy pihenj, vagy oszolj, ahogy a katonaságnál szokás. Ignác azonban nem sokáig bírta az álldogálást, lehuppant a helyére, és folytatta az otthonról hozott hatalmas karéj hideg bundáskenyér elfogyasztását. A többiek sugdolózni kezdtek, mintha attól félnének, tanáruk az ajtó előtt hallgatózik, vagy tényleg a távolból is követni tudja minden rezdülésüket.

– De hiszen ez rémes! – súgta Dóri Lacinak, akit a dolog nem izgatott, ugyanis amint lehetett, visszamélyedt A három testőrbe. – Nem elég, hogy négy éve kínoz bennünket tesiórán? Most biztosan osztályfőnökin is állandóan az iskola körül fog hajszolni.

– Azért elég ciki volt Gatyának az a dolog a parízerrel, mi? Szerintem még el is vörösödött – bokszolta vállba Lacit Sanya.

– Nem parízer, paríroz – felelte amaz álmodozva.

– Én átkéredzkedem a béhébehe! – hüppögött Ágica.

Erre legalább öt fiú kapta fel a fejét s szólalt meg kórusban:

– Nehogy már!

Ágica ugyanis igen szép, szeplős, göndör vörös hajú lány volt, akinek még a nyafogást is elnézték az osztály hímnemű tagjai. Most az egyszer kíméletes leszek, és nem írom le, ki volt a tiltakozó kórus öt tagja.

– Mennünk kell! – szólta izgatottan Luca. – Hét óra múlt ötvenöt perccel.

– Dehogyan! – vitatkozott Robi, aki nagyon büszke volt nyáron kapott bűvárórájára. – Még van három percünk.

Erre hatalmas zsvivaj kerekedett. Mindenki meg volt győződve róla, hogy az ő órája jár helyesen.

– Ne haragudjatok, de én tényleg tudom, mennyi a pontos idő! – szólalt meg ekkor az új fiú, aki eddig egykedvűen ült a leghátsó padban, s várta, hogy végre megszólítsa valaki. Ő volt közöttük az egyetlen szerencsés, aki még soha nem vett részt testnevelésórán, amit Klott tanár úr tartott, nem érezte hát, mekkora tragédia érte őket.

– Már honnan tudnád, kisapám? – fordult felé fenyegetően, zsírtól fénylő képpel Ignác. – Különbö is, ki a szösz vagy te?

– Semtei György vagyok, és a papám órásmeister. Soha nem engedne el otthonról pontatlan órával.

– Akkor meg mire vársz, tapsra? – undokoskodott továbbra is Ignác a jóképű, széles vállú, fekete hajú Gyurival.

Sanya megsajnálta az új fiút, odalépett hozzá, és kezét nyújtva bemutatkozott:

– Király Sándor, de szólíts nyugodtan Sanyának!

– Te pedig engem George-nak.

– Jó. De mondd már, hány óra?

– Most már négy perc múlva lesz nyolc.

Nem volt könnyű úgy lerohanniuk az udvarra, szépen rendezen, párosával, hogy ne látszódjon, az egész osztály fut. Még szerencse, hogy Krisztián tavaly óta távgyalogló, így

tudja, hogyan kell menve futni. Azonnal az osztály élére állt, s csak annyit mondott:

– Utánam!

A trükk sikerült, bár az igazgató néni elgondolkozott, vajon miért riszálják a csípőjüket mind a huszonhatan, mintha tiszta lányosztály lennének.

## MÁSODIK FEJEZET

*melyben ellátogatunk az Augusztus cukrászdába  
(remélem, nincs kifogásod ellene)*

Mint minden első tanítási nap, ez is három osztályfőnökkel folytatódott a tanévnyitó után. Ilyet persze láttak már a százéves iskola falai. Olyan balszerencséje azonban még senkinek nem volt, hogy Klott Kálmánnal kellett volna töltenie az egész délelőttöt.

Nem részletezem a válogatott durvaságokat, amiket a tanár úr háromszor negyvenöt perc alatt minden megerőltetés nélkül újdonsült osztálya fejéhez vágott. Elég az hozzá, hogy igen fenyegetőnek és sötétnek tűntek az elkövetkezendő hetek, hónapok. Volt, aki azt kívánta, bárcsak óvodás lenne még mindig, s nem sejténé, mi vár rá. Mások inkább nyugdíjasok szerettek volna már lenni, amikor az ember állítólag csak a szépre emlékezik.

– Fog velünk idén valami jó is történni? – vetette fel Sári az Augusztus cukrászda felé menet. Tanítás után ugyanis úgy döntöttek, szeptemberi zsebpénzük egy részét süteménybe fektetik.

– Az édesség állítólag oldja a stresszt – jegyezte meg Ágica.

– Szerintem Augusztin mester nem tud annyi tortát sütni, amennyi rajtunk segíthetne – búsongott Sanya.

Hamar odaértek, hiszen a cukrászda csak egy köpésre van a Békéstől. De nehogyzt gondold, hogy valaha valakinek eszébe jutott az iskola ablakából leköpni Augustin mester birodalmát! Hiszen a cukrász minden békésest különös szeretettel fogad és szolgál ki. Nem ritka nála az ingyen fagyi vagy minyon sem.

– Guszti bácsi, ugye összetolhatunk néhány asztalt? – szölt be Dóri a mesternek, aki bölintott, mint mindig. Mire Augustin mester lánya, Augustza kijött az utcára felvenni a rendelést, már mindannyian kényelmesen elhelyezkedtek.

– Mit ünnepeltek? – érdeklödött Augustza.

– Dehogyzt ünneplünk, Augustza kisasszony kérem – vála-szolt Laci. – Inkább azt mondhatnánk, tort ülünk.

– S mit gyászoltok, tán a vakációt?

– Az még csak hagyján lenne –, szölt elcsukló hangon Ágica. – Sokkal nagyobb a baj.

– Mekkora?

– Egészen pontosan kétméteres.

– Csak nem a Klott lett az osztályfőnökötök? – lépett hozzájuk Guszti bácsi.

Mindannyian szomorúan bölintottak.

– Akkor nincs más hátra, mint hogy a vendégeim legyetek. Én már csak tudom, milyen a Klott. Egyebet nem tehetek az érdeketekben, de megértem, hogy így el vagytok kámpicsorodva.

(Ne haragudj, hogy megzavarlak az olvasásban, de ugye, milyen csúnya szó az, hogy elkámpicsorodva? Igazán tökéletes szó. Csúf hangzásával pompásan illik kellemetlen jelentéséhez.)

– Sacher-torta jó lesz?

– Hát persze, Guszti bácsi, köszönjük szépen – vágta rá egytől egyig.

– Csipkedd magad, Augusztá! De csak annyira csipkedd, hogy le ne essen a sütemény! – kedélyeskedett a mester, hátha némi tréfával jókedvre derítheti pártfogoltjait.

– A mester úr ismeri Klott Kálmánt? – érdeklődött csodálkozva Gyuri.

– Még hogy ismerem-e? Mint a rossz pénzt. Annak idején osztálytársak voltunk a Békésben. De régen is volt az! Ő azonban mit sem változott. Kálmán volt az iskola réme. Ugye te új fiú vagy?

– Honnan tetszik tudni? Csak nem ismeri Augusztin úr a Békés minden diákját?

– De bizony! És nemcsak a mostaniakat, hanem az elmúlt húsz évből mindenkit. Abból gondoltam, hogy most érkez-tél, hogy ezt a történetet már vagy ezerszer elmeséltem. No de itt is van már az én kis Augusztám. Fel a fejjel, de csak annyira, hogy le ne egyétek magatokat! – kacsintott Guszti bácsi, s igyekezett vissza a műhelybe, hogy folytassa a marcipángalócák pötytyözését.

*Nem kerülhet torra sor,  
Ha egyenes a tornasor*

– szavalta büszkén Augusztá, miközben letette eléjük a süteményt. – Nem tetszett? – kérdezte aggodalmaskodva, amikor észrevette a társaság feszült arckifejezését.

– Nem az a baj, csak nem szívesen gondolunk éppen most a tesiórára – magyarázta Sári.

– Ne haragudjatok! Egészen kiment a fejemből – szabadkozott a cukrász kisasszony, majd felderült az arca. – Mondok helyette egy másikat, jó?

Még mielőtt tiltakozhattak volna, már kezdte is:

*Nem kerülhet sor a torra,  
Megment az Augusztus-torta.*

– Hát ez mi volt? – hüledezett George, miután Augusztá távozott.

– Mielőtt a hüledezéstől teljesen kihúlnél, közlöm veled, hogy akár tetszik, akár nem, itt minden tortához rím is jár – magyarázta Sanya.

– Augusztá költő szeretne lenni – egészítette ki Ágica.

– De egyelőre csak fűzfapoéta – viccelődött Laci.

– Nem is fűzfa – jelentette ki huncut mosollyal Dóri –, tortapoéta!

Erre aztán mindannyiukból kipukkadt a nevetés. Kacajuk behallatszott a műhelybe is, ahol a mester megkönnyebbült sóhajjal illesztette a helyére egy marcipánsárkány hetedik fejét.

Befalták a finom csokis, baracklekváros süteményt, s egy percre mintha megfeledkeztek volna minden bajukról. Ennek a mennyei állapotnak azonban hamar véget vetett Semtei Gyuri. No nem mintha az új fiúban rosszindulat bujkált volna. Egyszerűen csak kíváncsi volt.

– Mondjátok el nekem azt az ezerszer hallott történetet Klott tanár úr diákkorából!

Persze senkinek nem volt kedve Klott Gatyáról beszélni.

– Ha megengedi a tisztelt társaság, én majd elmesélem újdonsült barátunknak ezt a legendát – vállalkozott Jóhegyi Laci, s már hozzá is kezdett, mintha Móra Ferenc, Gárdonyi Géza, Mikszáth Kálmán és Jókai Mór egyesült erővel írta volna meg számára az előadandókat.

– Nos, kérlek, mint köztudott, Klott Gatyá a Békésbe járt, Augusztin Gusztávval és Kreischer Eduárddal együtt. Kérlek, ne szólj közbe! Nyilván azért vettél az imént levegőt,

hogy megkérdezd, ki a manó Kreischer Eduárd. Ha leszel szíves hátrafordulni, meglátod az utca túloldalán azt a patinás cipésműhelyt, amely Kreischer Eduárd suszter birodalma. Guszti bácsi és Edu bácsi már ifjonti éveikben is jó barátok voltak. Nyolcadikos korukban egy szép májusi napon osztálykirándulásra mentek Aggtelekre. Guszti bácsi szerint azért éppen oda, mert agg osztályfőnökük, a rettenetes Rivnyák Iván fizika–kémia szakos tanerő azt remélte, ott talál majd magának kényelmes öregek otthonát. De nehogy egy kedves, nagypapás bácsit képzelj magad elé! Éppen ellenkezőleg: az akkori diákok szerint az igazi Rettenetes Iván, minden oroszok cárja hozzá képest egy földre szállt angyal lehetett. Bizony volt rettegés és véres veríték csurgása rettenetes Rivnyák Iván óráin. Persze az osztálykirándulás sem volt egy leányálom. Igaz, akkoriban még nem volt koedukáció, így hát Guszti, Eduárd, Kálmán és a többiek tiszta fiúosztályban sínylődtek. Mondjuk úgy, az a hétvége nem volt egy legényálom.

– Nem biztos, hogy olyan rossz volt lányok nélkül! Legalább nem kellett azt hallgatniuk, hogy a lányok micsoda gyöngybetűkkel írnak és mennyivel rendesebbek a füzetek – jegyezte meg Király Sanyi, de Ágica égbék szemének rosszalló pillantását látva jobbnak vélte nem folytatni a gondolatot.

Laci így folytatta:

– Tehát az a bizonyos nyolcadik bé osztály vonatra ült, és elzötykölődött Aggtelekre. A fiúk egész úton úgy ültek, mintha karót nyeltek volna, ami csodálattal töltötte el a kalauzt. Meg is kérdezte rettenetes Ivánt, hogy csak nem tiszti iskolás katonák a diákjai? Erre a kisöreg kihúzta magát, mint tábornok a csapatszemlén, kackiásan megpödörte a bajuszát, s annyit mondott, hogy az bizony lehet. Sejthe-



ted, kedves komám, Gyuri, hogy a fiúk pocsékul érezték jól magukat a kiránduláson. Este aztán végre magukra maradtak egy ütött-kopott diákszálló hatalmas és barátságtalan hálótermében, ahol kényelmetlen emeletes ágyak várták őket. Pontban este kilenckor osztályfőnökük beviharzott a helyiségbe, és elrikkantotta magát:

– Takarodó! Aaal-szik!

Erre ijedtükben mindannyian fejest ugrottak a nyikorgó ágyakba. Rettenetes Iván magukra hagyta őket, de előbb még arra az esetre, ha nem aludnának békésen öt percen belül, felsorolt néhányat az általa kedvelt kínzási módok közül, úgymint a kokit, a körmöst, a fültépést, a fekvőtámaszt és még egyet-kettőt, amelyeket ma már a törvény tilt. A biztonság kedvéért még rájuk is zárta az ajtót.

Laci kortyolt egyet az Augusztin cukrászda híres bodzaszörpjéből, hogy megolajozza kiszáradt torkát, majd így folytatta:

– Amint azt mi is tettük volna hasonló esetben, Guszti bácsiék is rögvest sutyorogni kezdtek, s nyomdafestéket nem tűrő kifejezésekkel illették osztályfőnökük „becsületben” megőszült fejét. Ahogy így pusmorogtak, egyszerre azt vették észre, hogy a hálótermet leírhatatlan bűz árasztja el. Találgatni kezdtek, vajon honnan jöhet az elviselhetetlen szag. Először arra tippeltek, hogy csőtörés van a vécében. Azután azt gondolták, egy trágyát szállító teherautó borulhatott fel az épület előtt. Egy darabig vitatkoztak, felkelni azonban egyikük sem mert, hátha rettenetes Iván figyelni őket a kulcslyukon. Amikor szemük megszokta a sötétséget, az utcai lámpa pislákoló fényénél meglátták, hogy Klott Kálmán mind a 180 centiméterével odaplántálta magát a terem közepére.

– De Klott Gatya két méter magas – vetette közbe, a történetet kíváncsian hallgató új fiú.

– Most – nevetett Sanya. – De ez nyolcadikos korában történt!

Laci bólintott, és visszatért a diákszállón történetekhez.

– Kálmán tehát ott állt a hálóterem közepén. Ekkor Kreischer Eduárd felkattintotta a zseblámpáját. Így már azt is jól kivethették, hogy Kálmán barna csíkos pizsamája csupán a vádlijáig ér, de ez senkit nem érdekelt. Klott tanár úr, vagyis Kálmán mezítláb állt, két kezét magasra emelte, mintha szent ereklyét mutatna fel a hívőknek. Ujjai közt ezüstös kis csomag csillogott. A fiú ünnepélyes lassúsággal körbejárta a termet, s a kezében lévő valamit a fenti ágyon gubbasztók orra alá dugta. A lentiek türelmetlenül kérdezték:

– Mi az? Ide is mutasd!

Mire másodszor is körbejárt, már fülig ért a szája, és mindenki tudta, honnan jön az orrfacsaró bűz. Kálmán egy darab jó érett pálpusztai sajtot szorongatott lapát tenyerében. Ekkor Kálmán színpadias mozdulattal lefelé mutatott.

– Nehogy már! – szörnyülködött valamelyikük. – Megfulladunk, ha a lábadra kened. Elég bűdös az így is.

– Dehogyan keni a lábára! – súgta valaki az egyik alsó ágyról. – Tudjátok, mi van alattunk?

– Mi?

– Mondjad már!

– Rettenetes Iván szobája.

– Zseni vagy, Kálmán! – mondta Augustin Guszti. – Bár ezért még ki is rúghatnak a suliból, de minimum igazgatói rovót kapsz.

Ez egy pillanatra sem vette el Kálmán kedvét. Mindenkinek rettenetesen tetszett az ötlet, s izgatottan tervezgették, hogy hogyan jusson el a bűzbomba rettenetes Ivánhoz.



Hallották vacsora közben, hogy a szálló gondnoka meghívta osztályfőnöküket egy lefekvés előtti pohárkára. (Így mondta a gondnok, de senki sem gondolta, hogy üres poharat kínálgat majd osztályfőnöküknek.) A haditerv hamar megszületett. Összekötöttek négy lepedőt, és kilógatták az ablakon. A csupa izom Kálmán leereszkedett az első emeletre, ahol – jó idő lévén – az ablakot nyitva találta. Némi nehézség azért adódott – magyarázta Laci, enyhe undorral az arcán –, ugyanis a fiú pizsamáján nem volt zseb, így kénytelen volt a szájában levinni a pálpusztait. Amikor behuppant rettenetes Iván ablakán, az utolsó lepedő hangozós recsenéssel kettészakadt. Ezzel azonban hősről nem

törődhetett, hisz várta a pihe-puha nyoszolya. Kálmán szép akkurátusan elegyengette a pálpusztait osztályfőnöke párnahuzatának belsejében, majd a gombokat gondosan visszagombolva, elégedetten paskolta meg a vánkost.

Dolga végeztével ideje volt visszamászni az emeleti hálóba. Ekkor döbrent rá, hogy túl rövid az imént elszakadt lepedőkötél. A folyosóról ráadásul tanára lépteit vélte hallani. Nem maradt más hátra, nagy lendületet vett, elrugaszkodott az ablakpárkányról, s elkapta a kötelet. Társai, akik az ablakból figyelték, felszisszentek, de mire komolyan megijedhettek volna, Kálmán egy elegáns mozdulattal már be is ugrott a hálóterembe.

– Mesélj, mi volt? – firtatták a többiek.

– Hát... – kezdte Kálmán, mire a közelben állók undorodva fordultak el tőle, hiszen a szájából csak úgy áradt a pálpusztai szag.

– Tudod mit? Majd elmondod reggel, miután fogat mostál – jegyezte meg Kreischer Eduárd.

Időközben felhúzták a kötelet. Amikor rájöttek, hogy az egyik lepedőnek hiányzik a fele, támadt egy kis pánik, de aztán megbeszélték, hogy másnap korán kelnek, és lehúzzák az összes ágyneműt, így nem tudni majd, melyik ágyról tűnt el a fél lepedő.

Laci kortyolt egyet a bodzaszörpből, majd rátért arra az egyszereplős jelenetre, ami eközben az első emeleti szobában játszódott.

– Rettenetes Rivnyák Iván bizonyára nem csak egy pohárkával ivott meg a gondnokkal, ugyanis ruhástól dőlt be az ágyba. Nem vett észre semmit, egészen reggelig, amikor igazán csak másnaposan ébredt, de nem azért, mert másnap volt.

– Jaj! – nyögött olyan hangosan, hogy az emeleten fülelő fiúk is meghallották. – A macska rúgja meg a macskáját!

Odafönről úgy hallatszott, mintha az osztályfőnök átesett volna néhány bútordarabon.

– Mi a fene? – monologizált a tanár. – Mit csináltam én itt tegnap éjjel? Mi ez a bűz? Csak nem becsináltam? Hát ez a fél lepedő? Talán én téptem el? De hisz itt van a lepedőm az ágyon. Hányszor megfogadtam már, hogy egy kortyot sem iszom!

Tíz perc múlva azonban rettenetes Iván már a fiúk hálójának ajtaját rázta.

– Azonnal nyissátok ki! Ne kelljen kétszer mondanom!

– Tanár úr, kérem! – hangzott odabentről. – A kulcs a tanár úrnál van.

Rivnyák Iván remegő kézzel kotorászta végig a zsebeit, s amikor végre meglelte a kulcsot, meglehetősen nehezőre esett beletalálnia a lyukba. A fiúk odabent reszketve várták, mi fog történni. Megfogadták, hogy jöjjön, aminek jönnie kell, de ők nem árulják el Klott Kálmánt.

Legnagyobb meglepetésükre azonban elmaradt a kérdőre vonás, sőt rettenetes Rivnyák Iván a nap hátralévő részében nem is nagyon macerálta őket. (Ebből is gondolták, hogy másnapos lehet.) Azt azonban, hogy valószínűleg ruhástól aludt, nem volt nehéz kitalálniuk. Olyan bűzt árasztott, hogy az Aggteleki-cseppkőbarlangban, mint az érett gyümölcs, hullottak tucatszámra a lábuk elé a bódult denevérek, s távozásuk után lezárták a helyszínt, nehogy a következő csoportok egészsége kárt szenvedjen. A helyi állatorvos oxigénpalackkal felszerelve merészkedett be a pórul járt bőregerekhez, de gondos vizsgálata sem tárta fel roszszullétük okát. A másnap gázkronográffal érkező budapesti kutatók sem tudták sikeresen kimutatni, milyen szokatlan anyag került a levegőbe.

A pálpusztait még hazafelé a vonaton is érezni lehetett,

a tanár úr harmincméteres körzetében. A kalauz, aki előző nap feltűnően igyekezett szorosabbra fűzni az ismeretséget a fizika–kémia szakos pedagógussal, a retúrjegy kezelése után elmenekült a vagonból, az összes többi utassal egyetemben. Így legalább kényelmesen utaztak hazáig, bár a fiúk nehezen tudtak komoly arcot vágni. Vigyorogtak, mint a telihold csillagfényes nyári éjszakákon –, fejezte be a történetet elégedetten Laci.

– Rettenetes Iván nem is jött rá, hogy mi történt? – kérdezte Gyuri.

– Valószínűleg nem, különben ellátta volna az osztály baját.

– Akkor ez a Klott Gatya egészen jó fej lehetett – jegyezte meg az új fiú.

– Lehet, hogy akkor még jó fej volt – hagyta rá Sári –, de az biztos, hogy már akkor sem volt ki mind a négy kereke. Na menjünk, mert Dóri és én még nem kötöttük be az összes fűzetünket.

– Elkísérlek, jó? – ajánlkozott Laci, amiben semmi furcsa nem volt, hisz első óta jó barátok voltak ők hárman. Luca is elindult, Ágica pedig két dalia, Sanya és Gyuri díszkíséretével vonulhatott hazáig, egészen a szemben levő házig, ahol Kreischer Eduárd cipésműhelye volt.

A két újdonsült jó barát utólag megegyezett, hogy jobb lenne, ha Ágica inkább Piripócson, de minimum Óbudán lakna, hisz ki látott már harmincméteres hazakísérést.

## **HARMADIK FEJEZET**

*melyben nincs mese, csak a szomorú valóság,  
vagyis megkezdődik a tanítás*

Nem volt mit tenni, az ötödik dések másnap reggel annak rendje s módja szerint megjelentek az iskolában. A Lengyel ikrek ugyan éjfélig tanakodtak, miként lehetne megúszni a dolgot, és miután eszükbe jutott, hogy másnap sajnálatos módon testnevelésóra is lesz, nyugtalanul hajtották álomra fejüket.

Ignác volt az egyetlen, aki otthon maradt, ő ugyanis elrontotta a gyomrát. Ennek persze az égvilágon semmi köze nem volt Klott Gatyához. Az történt, hogy a fiú, aki nyaranta édesapja hentesüzletében volt elővő (a grillcsirke és a kolbász volt a szakterülete), némi extra zsebpénz reményében egy vegetáriánus étteremben, a Vege-tálban vállalt állást. A vendéglő tulajdonosai, a Vege fivérek össze is vettek, hogy jó ötlet-e egy ekkora darab, túlsúlyos fiút alkalmazni vevőcsalagotónak. Vege Pál ellenezte, mondván, hogy úgy fog festeni a dolog, mintha az ő reformkonyhájuktól így meg lehetne hízni. Öccse, Tóbiás azonban amellet kardoskodott, hogy a fiú őstehetség. Ignác ugyanis olyan gusztussal falatozott, hogy Tóbiás valamelyik nap alig tudott megálljt parancsolni magának, a hentes kirakatában hurkát majszoló Ignác láttán, pedig már tíz éve és százötvenhárom napja nem evett húst.

A gond csupán az volt, hogy Ignác „zöld párti”, vagyis nem eszik zöldséget. Ő így védi a növényvilágot. Ezért aztán igazán kecsegtető ajánlatot kellett tenniük a Vege fivéreknek. Ignác végül rábólintott egy szép kerek summára. Ezután már csak a szülői engedélyt kellett beszerezni. Ráczt nem volt nehéz rábeszélni, hogy elengedje fiát zöldséget enni, a szülei ugyanis nemesített paradicsomjukról híres kertészek voltak. Volt is annak idején felháborodás a rokonságban, amikor ő egy henteshez ment feleségül.

– Csak egy dologra ügyelj, kicsi fiam! – figyelmeztette Ráczt Bogica néni behemót gyermekét. – Apád meg ne tudja, hogy ebben a Vege-tálban egy gramm hús sem kapható! Helyben megütné a guta.

Így került a vegetáriánus étterem kirakatába a tábla:

## ELŐEVŐ: IFJABB RÁCZ IGNÁCZ

(A keresztnévét is cézével írták, hogy elegánsabban hasson.) A kirakatüveg mögé pedig terített asztalt helyeztek oly módon, hogy a járókelők akarva-akaratlanul is észrevegyék.

Képzelheted, kedves Olvasó, micsoda kínszenvedést jelentett a zöldségevés Ignácnak, bocsánat: Ignácznak, aki általában még a levesben főtt petrezselymet is undorral pöcköli a tányér szélére. Az elé rakott gyönyörűséges salátahalmoknak és zöldséges felfújtaknak már a látványától is felfordult a gyomra. A Vege fivérek éppen kezdtek kétségbeesni, de Tóbiásnak támadt egy ötlete, s befutott az irodába barátnőjének telefonálni. Amikor visszatért, sugárzó arccal ismételte:

*Nincs itt semmi tortúra,  
Gondolj inkább tortúra!*



Persze nem ő eszelte ki ezt a költeményt, de fogadjunk, ha azt kérdezem, ki lehet Tóbiás szíve hölgye, akihez jó tanácsért fordult, rögvest rávágod (mégpedig olló nélkül), hogy: Augusztin Augusztu tortapoéta.

S milyen igazad van!

Augusztu talán nem is olyan rossz költő, mint azt egyesek terjesztik róla, hiszen kétsorosától Ignác egészen megtálo-sodott. Bár nem repült az Óperencián túlra, ahogy az egy rendes táltos paripához illik, és hatodik ujja sem nőtt, ahogy az a varázsló táltosoknál gyakori. Csupán annyi történt, hogy széleseben kiszámolta, mennyi tortát tud majd venni magának az Augusztu cukrászdában, a Vege-tálban kapott tiszteletdíjból.

Attól a perctől kezdve, hogy Ignác falni kezdett a kirkatban, csak úgy zúdultak befelé a vendégek. Nem maradt egyetlen üres szék sem. Vadidegenek kéredeztek oda mások asztalához, no persze cseppet sem vadul, hanem udvarias hangnemben. A fiú élvezte a sikert. Újabb és újabb ráadásokra vállalkozott. A saláták és a felfújtak után sült zöldséget evett, majd visszakanyarodott a kifelejtett levesekhez. Még szerencse, hogy nem maradhatott záróráig. Édesanyja megfenyegette, hogy hátraköti a sarkát, ha este hétre nincs otthon az ő drága kicsi tündibündikéje (bár maga sem tudta, hogy kell hátrakötni valakinek a sarkát).

Finoman csak annyit jegyzek meg, hogy Ignác(z) emésztőrendszere ugyancsak meglepődött a teljesen ismeretlen tápláléktól. Hogy hogyan reagált rá, jobb, ha el sem képzeled. Maradjunk annyiban, hogy nyugtalanul aludt, és másnap Rác Bogica néni megtiltotta, hogy iskolába menjen.

Egyébként, ha tudni akarod, Bogica néni nem főtt krump-lival igyekezett kikúrálni pici fia gyomorrontását, mint ahogy azt bizonyára a te anyukád szokta, hanem felhozott

egy jókora, zsíros sertéscsülköt a papa boltjából, és megsütötte, méghozzá pékné módra (bár, mint tudjuk, ő nem pékné, hanem hentesné). Ez a különleges gyógmód hamarosan rendbe tette Ignác gyomrát, de most hagyjuk őt nyugalomban emészteni.

Térjünk vissza gondolatban az iskolához, s ne ragadjunk le Ignác betegága mellett!

Az ötödikesek hallottak már ezt-azt a felső tagozatról, de csak halvány elképzelésük lehet arról, milyen is ténylegesen a matek-, a magyar- vagy a történelemtanár. Értékelésük főleg olyan dolgokból adódik, mint hogy mosolygós-e az illető, rájuk szólt-e tavaly, amiért indiánüvöltéssel száguldoztak a folyosón, avagy valamelyik osztálytársuk nagyobb testvérét megbuktatta-e néhány évvel ezelőtt. Persze, mint tudjuk, a látszat sokszor csal. A legmosolygósabb tanárnőről kiderülhet, hogy úgy hullik az óráin az egyes, mint a záporosó. A mogorva pedagógus pedig kedvencünké válhat, miután megtudtuk, milyen igazságos.

A tanárok beosztását az igazgató persze már augusztusban befejezi, és az „eredményhirdetés” is megtörténik legkésőbb az évnyitó napján. Azt azonban, hogy egy osztály megütötte-e a főnyereményt, csak az első napok, hetek mutatják meg.

Nem történt ez máshogy az ötödik dével sem. Azt már tudták, hogy nem az övék lett a dzsóker, hisz Klott Gatyát túlságosan is jól ismerték. Biztosan tudták, hogy pocsékabb osztályfőnök még soha senkinek nem jutott.

– Úgy lenne igazságos, ha legalább a többi tanárunk normális lenne – mondta Ágica Borinak.

– Nagyon remélem – felelt Bori nagyot sóhajtva. – Az igazgató néni tudja, mennyire kitolt velünk. Valahogy csak jóváteszi a dolgot.

Persze nemcsak Ágica és Bori izgult az új tanárok miatt,

hanem az egész osztály. A valós helyzetről hamarosan meggyőződhetnek, hiszen mindjárt az első igazi tanítási napon megismerkedhettek négyükkel.

Elsőként Miss Little-lel, a fiatal angoltanárnővel volt órájuk, akiről csak hónapok múltán derítették ki, hogy valójában magyar, és Kiss Virágnak hívják. Laci és a Lengyel ikrek azt is megtudták, hogy a csinos angoltanár nő azért használ álnevet, mert amikor huszonhárom évesen tanítani kezdett, a nyolcadikos fiúk rögtön cuppogtak, ahányszor csak meglátták a folyosón. Laci, aki nem valami jó angolos, először nem értette.

– Egész helyes ez a Miss Little vagy Miss Kiss. De azért még nem jutna eszembe csókokat dobálni neki, valahányszor meglátom! – nézett csodálkozva Sárira és Dórira. Szerencséjére azonban éppen a legmegfelelőbb szakemberekhez fordult. Az ikrek egyszerre vettek levegőt, hogy feleljenek neki, majd egymásra néztek:

– Mondod te, vagy mondjam én? – kérdezték nevetve.

– Kezdd el, én majd folytatom, jó? – javasolta Dóri. Nővére, aki vitás esetekben sosem engedte, hogy ikertestvére megfedelkedzen a köztük lévő ötperces korkülönbségről, természetesnek is találta, hogy ő kezdje a magyarázatot, s egyben barátjuk angol korrepetálását.

– Először is, mondd meg nekem, mit jelent az, hogy little! – fordult Lacihoz.

– Azt hittem, megmagyarázzátok, nem pedig vizsgáztatni fogtok – morgott a fiú.

– Nem létezik, hogy erre ne tudj válaszolni – szólt Sári, aki szemmel láthatólag élvezte a tanár szerepét.

– Jól van na! Azt hiszem, azt jelenti: kicsi.

– Helyes! Most mondd, ugyanezt más szóval!

– Úgy érted, mondjam magyarul a kicsi szinonimáját?

– villanyozódott fel a fiú, amint magyar szókincsét kellett elővennie.

– Úgy!

– Nagyon szívesen – bólintott, és már sorolta is: – Pici, pinduri, pirinyó, pindurka, kicsike, incifinci, hangyányi, mikroszkopikus, pöttöm...

– Állj, állj, ÁLLJ! – szakította félbe Sári. – Te jószagú szinonimaszótár! Sejthettem volna, hogy te csak ilyen cifra cafrangos szavakat tudsz mondani. Nem tudnál valami egyszerűbb rokon értelmű szót a kicsire?

– Ja?! Tudok, de mi abban a poén? Kis. Na, tessék, most elégedettek vagytok? – nézett rájuk sértődött ábrázattal a fiú.

– Már hogyan lennénk? De mit derítettünk ki épp az imént, amikor besurrantunk az iskolatitkár szobájába?

– Na mit? – kontrázott most már Dóri is kissé türelmetlenül.

– Mit? – kérdezett vissza Laci, de amikor meglátta, hogy a lányok milyen bosszúsan néznek rá, felderengett neki valami.

– Azt láttuk, hogy Kiss Virág angoltanárnőnek érkezett Oxfordból egy levél – csapott a homlokára Jóhegyi Laci.

– Nagyon kérek, próbálj koncentrálni! Mondd angolul azt, hogy Kiss! – próbált segíteni Dóri.

– Háát... lehet, hogy kissz?

– Az bizony – bólintott elégedetten Dóri, aki nem kevésbé örült annak, hogy eljárhatja az angoltanárt, mint Sári.

– És akkor mi van? – firtatta Laci.

– Hogyhogy mi van? – hördült fel Sári. – Nem tudod, mit jelent az az angol szó, hogy kissz?

A lányok elképedten nézték, amint barátjuk tétován vakargatja a tarkóját.

– Hát azt, hogy puszi, csók! – vágta rá mindketten kissé ingerülten.

– Jól van na, felfogtam. Nem kell mindjárt úgy odalenni! – védekezett Laci. – Ezek szerint a nyolcadikosok Csók kissasszonynak nevezték angolul, igaz?

– Na végre! – sóhajtott fel Dóri.

– Kész csoda! – tette hozzá elégedetten Sári.

De ugorjunk most vissza arra a napra, amikor az osztály megismerkedett Miss Little-lel!

Reggel nyolckor besétált az osztályba egy lány, akit azelőtt még senki sem látott. Amikor látták, hogy megáll a tábla előtt, gondolták, valami hirdetni valója lehet. Kicsit elcsendesedtek, néhányan felé fordultak.

– Ez meg ki? – érdeklődött Gyuri az előtte ülő Ágicától.

– Halvány pisztáciazöld dunsztom sincs – felelt a lány.

– Talán egy nyolcadikos – vélte Luca.

– Csinos kis fruska – nézett fel a könyvből Laci.

A lány csak állt mosolyogva a tanári asztal mögött, s nem hirdetett ki semmit.

– Jesszum pepi! – sikkantott ekkor valaki a hátsó sorban.

– Ez az angoltanárnő!

Erre mindenki felállt, ahogy illik.

– *Thank you! Please sit down. My name is Miss Little.*

Leültek, és elkönyvelték magukban, hogy nem egy iskola-társuk, hanem tényleg az angoltanárnő áll előttük. Tíz perc múlva pedig már azt is tudták, hogy nem jártak rosszul. Az angolórán nemcsak mászkálni lehetett, hanem futkározni, bújócskázni, nevetgélni is. Sőt! Egyenesen kötelező volt mindez. Miss Little irányította a játékot, és közben észre sem vették, mennyi újat tanultak már az első órán.

– Jaj, ne! – nyavalygott az egész banda, amikor kicsöngettek.

– *Do you want me to come back again?* – kérdezte csillogó szemmel a tanárnő.

– Mit mondott? – kérdezte Laci Dóritól, aki nem ért rá felelni.

– *Yes, please!* – kiabálta, de nem egyedül, hisz az osztály nagy része megértette: Miss Little azt szeretné megtudni, visszajöj-jön-e hozzájuk máskor is.

Amikor Laci is felfogta, még kekeckedett egy cseppet:

– Mi lett volna, ha azt feleljük: no, thank you! Akkor kerek old?

– Ne légy ünneprontó! – feddte barátját Sári. – Szerinted nem jó tanár?

– Lehet, hogy jó, de engem felettébb zavart, hogy egész órán ángliusul hablatyolt.

– Ha ángliusul, hát ángliusul. Ez a dolga, nemde? Te ómagyarul zagyválsz nekünk, mégis megértjük.

– Rendben van, ha neked ez kell, lépünk biz az hodi utu reá!

– Tessék? Beszélj, magyarul!

– Hát éppen ez az. Az imént voltál kedves azt állítani, hogy ómagyarul karattyolok. Ez valóban középkori magyar nyelven volt. Vagy mégsem érted az anyanyelvedet?

– Ha a mamám a középkorban született volna, biztos érteném. Jól van, nyertél, csak áruld már el, mit mondtál!

– Csatázni készültem veled, más szóval rálépni a hadak útjára, vagyis a „hodi utu”-ra.

– Így már értem – nevetett Sári, és nagyot harapott tízóraiájába.

Pontosan kilenc óra volt, amikor a tízórai elfogyott: a legjobbkor, hiszen be is csengettek.

– Eddig egy-null! – szólt oda Sanya Gyurinak.

– Egy-egy – helyesbített Gyuri padtársa, Kováts Peti, akit mindenki csak Téessnek szólít, ugyanis mindig így mutatkozik be:

– Kováts, té ess, Péter vagyok.

(Az esset még külön jól meg is nyomja.)

Téess nagy sportrajongó. Fontos neki, hogy az eredményt szabályszerűen számolják.

– Ide figyelmezz, Téesském! – szólt oda nagy garral a hórihorgas Sanya. – Eddig egy meccsünk volt, az angolok elleni, és azt megnyertük. Így egy-nulla az állás.

– És Klott Gatya? Ő nem számít? Az én számításaim szerint egy-egy.

A sportrajongó Sári nem bírta tovább beleszólás nélkül.

– Bocs – fordult Téesshez –, de a kettő nem ugyanaz a súlycsoport. Nem azért, mert Klott Gatya kétméteres és 52-es a bűzös tornacsukája, hanem azért, mert ő az ofő. Ha csak negyven kiló lenne vasággal együtt, akkor is többet nyomna a latban.

– Az meg milyen sportág? – kérdezte értetlenül Téess.  
– Még sosem hallottam róla. Van szakítás, diszkoszvetés, gerelyhajítás. De latban nyomás?

Mivel azonban az ajtóban már ott állt a kettes rajtszámú versenyző, vagyis a matematikatanár, Sárinak nem volt ideje kifejtetni, hogy szerinte mennyit nyom az osztályfőnök.

## NEGYEDIK FEJEZET

*Melyben megismerkedhetünk a Matekmumussal.  
(Megjegyzem, ez a cím alliteráció,  
vagyis minden szava ugyanazzal a betűvel kezdődik.  
Ezt azért mondom, hogy valami hasznosat is  
találj a könyvemben. Becsületszavamra,  
az alliterációra irodalomórán még szükséged lesz.)*

A Matekmumus tehát ott állt az ajtóban, teljes életnagyságban. Valóban tökéletes Matekmumus külseje volt.

Ha az ember az utcán vagy a trolibuszon találkozik vele, akkor is mindjárt sejtí, hogy Matekmumussal van dolga. A Matekmumus csoszogva lépte át a küszöböt, s torkát köszörülve közelített a katedrához. Tétován tűnődve támoogyott a tanári asztalhoz. (Nem szóltam semmit. Azt meg aztán végképp nem, hogy ez is alliteráció.) Megtámaszkodott a kopott szék háttámláján, barna, güli szemét végigjáratta a diákokon. A gyerekeknek libabőrös lett a hátuk, s úgy is érezték, pontosan olyan jól fognak szerepelni matematikából, mint a libák.

Kivéve persze azt a maroknyi tanuló, aki ötös ebből a tárgyból, mint például Ágica, aki nemcsak hogy nem buta liba, de még csak nem is lúdtalpas.

De ne kalandozzunk el a Matekmumus güli szemétől, mely fölött olyan dús fekete szemöldök trónolt, hogy abból az egész angol királyi testőrgárdának tellett volna kucsmára.



E fölött azonban úgy tűnt, a természet igen fukarul bánt a Mumussal. Koponyája ugyanis szinte tökéletesen tar volt, eltekintve attól a néhány centis torzonborz fekete hajcsíktól, mely egyik fülétől a másikig futotta körbe. Feje búbja olyan pompásan csillogott, mintha az ünnepélyes alkalomra kisuvickolták volna. Arca beesett volt és ráncos, húsos száját erőtlenül biggyesztette, harákkolt egy keveset, s így szólt:

– Maró Menyhért matematikatanár – majd egy fáradt mozdulattal intett, hogy üljenek le.

Le is zötytyentek a helyükre mindannyian, s a helyzetet kihasználva Sanya odamutatta Téessnek az egy-egyet, Téess viszont Sanyának az egy-kettőt, vagyis mindketten vesztesnek jósolták az osztályt matekból.

Maró tanár úr, a Matekmumus megpróbálta kihúzni a széket, ami nem sikerült, hiszen ott állt mögötte. Söhajtva, vészesen imbolyogva lépett balra, előhúzta az ülőalkalmatosságot és nagy körülményesen helyet foglalt. A naplót precízen maga elé helyezte az asztalra, mintha már most feleltetéshez készülődné. Fel is lapozta az A betűt, és hosszasan nézte a névsor első nevét: Aczél Melinda, vagyis Linda, az eminens.

Azt hinné az ember, neki édes mindegy, hogy feleltetik-e vagy sem. Ez bizony tévedés. Ki tanul a legeslegelső matematikaórára? Még Linda sem. Csak nem most fogja örökre elásni magát Maró Menyhért tanár úr güli szemében?

De te ne aggódj Linda miatt! Inkább próbáld meg kitálalni, mi történt. Vagy tudod mit? Ne fáradj! Ha ezer évig barkochbáznánk, akkor se jönne rá: a Matekmumus elbóbiskolt. Ódivatú szarukeretes szemüvege lecsúszott csőr-szerű orra hegyére, s ő az osztálynaplóra borulva csendesen hortyogni kezdett.

Az osztály püssenni sem mert, miközben majd megfulladtak az elfojtott röhögéstől. Ágica mindjárt csuklani

is kezdett és egyre hangosabbakat csuklott, ahogy kezdett elhatalmasodni rajta a nevetethnék: így a tizedik már olyan hangosra sikeredett, hogy a tanár úr felriadt.

– Ki az, mi az? Vagy úgy! – mondta a Matekmumus, amitől Jóhegyi Lacinak mindjárt szimpatikus lett a kisöreg, hiszen ebből látta, hogy művelt emberrel van dolguk, aki még álmából felriadva is Arany Jánost idézi.

– Aczél Melinda – szólította fel ekkor a tanár Lindát, és helyére tolta pápaszemét. – Hol van, kisasszonyka?

A lány felállt, nagyokat pislogott, elfehéredett, mint a tej, de az arca egészen kivörösödött, mint feleléskor mindig.

Maró tanár úr elégedetten dörzsölte a tenyerét.

– Nagyon örvendek! – mosolygott Lindára. – Csupa szépet és jót hallottam kiskegyedről. Szereti a matematikát, nemdebár?

Melinda nagyot nyelt, mint aki mindjárt megszólal, de csak bólintott.

– Nagyon helyes! – mondta Maró tanár úr. – Hát a többi fiatalúr és kisasszony? Van maguk között netalántán olyan nebuló, aki nem rajong ezért a csodálatos tantárgyért? Kezeket fel! Csak bátran!

Először csak a merészebbek keze emelkedett a magasba, de amikor a Matekmumus energikusan hátralökte a székét és felugrott, mint aki nem épp az imént szundított el ezen a szent helyen, s úgy nézett az osztályra, akár valami nagyra nőtt, sipkáját vesztett, viharvert kerti törpe, egy csapásra elmúlt a félelmük, és már több mint a csapat fele jelentkezett.

– Semmi vész, semmi vész – huhogott Maró tanár úr, mint a vészmadár. – Év végére mindannyian szárnyalni fognak! – szónokolt emelt hangon, és két karjával úgy csapkodott, mint aki szárnyra akar kapni. – Milyen nemes feladat! – örvendezett az erőre kapott Mumus. – Majd meglátják,



micsoda csoda csapatot csinálunk. (MMM, cs, cs, cs – jó, nem zargatlak az alliterációval.) Kezdhetjük is! – közölte a tanár az elképedt diákokkal, miután „körülszárnyalta” a termet, s egy sportoló energiáját túlszárnyalva ugrott a táblához, és írta fel az első feladatot.

– Na, mennyi az állás? – kérdezte a szünetben Luca Sanyától.

– Szavazzunk! – vetette fel Dóri, s felpattant a pad tetejére. – Figyeljetek! Aki szerint Maró manó plusz egy pont a javunkra, az tegye fel a kezét!

– Szerintem ez az egész osztály – saccolta Gyuri körülnézve.

– Ellenpróba! – rikkantott Lengyel Sári. – Most az jelentkezzen, aki szerint pocsék volt a matekóra!

– Senki – mérte fel a helyzetet Sanya. – Nos, Téesském, akkor kettő-null a javunkra.

– Jól van! – vont vállat Kováts Peti. – De valahogy Gatyát is bele kell számítanunk a statisztikába.

– Az egyszer vili! Sőt vilinger! De hogy mennyivel, azt majd csak a végén tudjuk kiszámítani.

– Itt a kezem, nem disznóláb! – nyújtotta jobbját Téess, és férfiasan kezet ráztak az egyezésre.

A szünet jó hangulatban telt egészen addig, míg Klott Gatyá be nem dugta a fejét az ajtón. Torkukon is akadt a tízórai, már akinek még maradt az előző szünetről. Az osztályfőnök boldog vigyorral nyugtázta, hogy a gyerekek szemmel láthatólag megrémültek tőle, ezért nem is szólt semmit, s elégedetten távozott.

Egyedül Lacit nem viselte meg Klott Gatyá váratlan látogatása. Neki más gondjai voltak. Karját, nyakát, lábszárát csapdosta és vakarózott, miközben az előtte fekvő könyvre meredt.

– Laci! Gyere már!

– Hová menjek, Tutajos? Még egy darab halat sem fogtam – mordult fel a fiú, fel sem nézve a könyvből. A hórihorgas Sanya erre finoman hátba vágta, amitől Lacinak kiesett a Tüskevár a kezéből.

– Térj szépen vissza a Békés utcába! – mondta a padtársa.

– Miért, mi van?

– Technikaóra, és már becsengettek. És még meg is kell találunk a termet.

– Hát ha muszáj, menjünk – adta meg magát Laci, de azért a könyvet betúrte a farmerjába. Jóhegyi Laci ugyanis, ha nem tudnád, egy lépést sem tesz meg könyv nélkül. Tavaly megnyerte az iskolai olvasási versenyt, amiért varázskönyv járt. Így mindig van nála új olvasnivaló, hiszen amint kiolvassa, a bűvös könyvben új történet jelenik meg. Örült is neki nagyon, egész nyáron csak azt bújta. De mi történt az évnyitó napján, vagyis tegnap?

Vali néni, Laci nagymamája büszkén méregette kis unokáját az új, sötétkék ünneplónadrágban. Boldog volt, amiért Laci életében először strandra és játszótérre is hajlandó volt elmenni a vakáció alatt. A fiú nemcsak leburnult, ami szokatlan volt nála, hisz mindig is igazi szobanövény volt, de nőtt is és meg is erősödött.

– Vilikém! – kiabált be a nappaliba Vali néni. – Gyere csak és nézd meg ezt a mi kis daliánkat!

Jóhegyi Vili bácsi mosolyogva állt meg az előszoba közepén.

– Ez már döfi! – brummogta elégedetten.

Laci betúrte volna a bőrkötésű, történetváltós csodakönyvet a nadrágja derekába. De nem fért.

– Azt a hét nyelven beszélő rézangyalát! – bosszankodott

a fiú. – Eddig észre sem vettem, hogy ez nem tűrhető könyv!  
Képtelen vagyok betűzni!

– Ne bosszankodj, aranyom! – csitította Vali néni. – Vili-kém, hozzá a gyerekek gyorsan egy tűrhető!

A nagypapa már futott is, és egy puha fedelű könyvet lobogtatva tért vissza.

– Dumas A három testőre jó lesz? – kérdezte. – Nem szeretném, ha beírást kapnál, amiért párbajoztál az iskolában.

– Hát persze, nagypapa! – nyugtatta meg Vili bácsit az engedelmes unoka, és egy-egy puszit dobva már futott is az évnnyitóra. De ez tegnap volt. Így történt, hogy Laci visszaszokott az állandó könyvtárba rohangálásra, valamint a könyvtári könyvek nadrágba tűrésére.

– Akkor menjünk! – helyeselt Laci, s Gyurival és Sanyával együtt kilépett az osztályterem ajtaján.

– De merre? – nézett bambán a hórihorgas fiú.

– Merre is? – tűnődött Laci. – Hisz tavaly nem volt technikaóránk.

– Csak nem tőlem akarjátok megtudni, mi hol van az iskolátokban? – csodálkozott az új fiú. – Örülök, ha az ebédlőt megtalálom. Soha nem láttam még ilyen, iskolának nevezett labirintust. Enni az alagsorban lehet, könyvet kölcsönözni meg a padláson. A többit pedig még nem is tudom.

Elindultak a második emelet irányába, ahol Sanya a keresett termet sejtette.

– Nézzétek ezt is! Mi értelme ennek az üres kőoszlopnak itt a lépcsőfordulóban?

Laci és Sanya egymásra nézett. Látszott rajtuk, hogy nem tudják eldönteni, helyes-e minden részletet felfedni Gyuri előtt.

Úgysem hinne el egy kukkot sem – gondolták mindketten, ezért Sanya csak annyit árult el Gyurinak, hogy ezen

a talapzaton az iskola építész tervezőjének, Zrumeckzy Dezsőnek a mellszobra állt. Azt jobbnak látta elhallgatni, hogy Dezső bácsi bronzalakja az iskola századik évfordulóján életre kelt, s udvarolni kezdett a könyvtárosnak.

– Zrumeckzy Dezső? – ízlelgette a nevet Gyuri. – Még sohasem hallottam róla. Azt hittem, Kós Károly tervezte a Békést – vallotta be szégyenkezve.

– Bravó, bravó! – veregette vállon Ibi néni, a rajztanárnő. – Nem is mondtál sületlenséget. Mindketten ugyanabban a népi szecessziós stílusban dolgoztak, azám! Az első rajzórátokon jelentkezz nálam egy kisötösért, rendben? – lihegte a testes tanárnő, és folytatta útját a toronyban lévő rajzterem felé.

– Húha! – nézett elismerően új barátjára a másik két fiú. A technikatermet azonban nem lelték meg a másodikon. Loholtak eggyel feljebb. Ott sem volt. Fel az északi toronyba. Zárva. Kétségeesetten rohantak lefelé. Végignézték az első emeletet, majd a földszintet.

– Ez szőrén-szálán eltűnt! – jegyezte meg lemondóan Laci, bár szerintem egy teremnek se szőre, se szála nem szokott lenni.

Mivel az iskolatitkár irodája a harmadikon volt, nem volt kedvük újra felrohanni és megkérdezni, hol is a terem.

Ekkor kutyaugatás ütötte meg a fülüket. Algebrának, a gondnok hatalmas termetű, kusza bundájú, ír farkaskutyájának hangja eszükbe juttatta magát Kiss 13 Jánost is, aki a nagy lábdobogásra kidugta a fejét a portásfülke ablakán.

– Nocsak! – jegyezte meg rosszállóan a szűkszávú gondnok.

– János bácsi! Hol az a fránya technikaterem? – kérdezte kétségeesetten Sanya. – Égen-földön kerestük, de sehol sincs, a többiek pedig már rég ott vannak.

– Az lehet – bólogatott a gondnok. – Ha se égen, se földön, hát a föld alatt.

– De hisz ott csak az ebédlő van! – csodálkoztak a fiúk.

– Nem hiszem azt! Sipirc! – fejezte be a vitát Kiss 13 János, és becsukta a portásfülke üveglakát.

Nem kellett kétszer mondania, igaz, nem is állt szándékában. Futottak a fiúk le a konyha irányába. S valóban, az ebédlő mellett még folytatódott a félhomályos folyosó (most már elég rég nem szóltam az alliteráció miatt...). Itt már nem is annyira a konyha, hanem a dohos pince és a vécé szagát lehetett csak érezni.

A barátságatlan folyosó végén az ajtó félig nyitva állt, így már messziről hallották a technikatanár, Ráspoly Béla reszelős hangját.

– Mint tudjátok, dupla óránk lesz, amiből már tíz perc kárba veszett azzal, hogy mint a bágyadt falevelek szállingóztatok le hozzám. Már csak három jómadár hiányzik. Bár nekem személy szerint nem hiányzik egyikük sem. Nekik fognak hiányozni azok a felettebb hasznos ismeretek, amelyekről lemaradnak.

Laci, Sanya és Gyuri ekkor értek oda a technikaterehez, és lihegve estek be az ajtón.

– Tessék kérem besétálni! – kedélyeskedett Ráspoly tanár úr, és megvárta, amíg mindhárman leülnek, mielőtt folytatta volna mondókáját. – Térjünk tehát a lényegre! Nyissátok ki a füzeteteket, és írjátok le szóról szóra a terem házirendjét!

Sanya kitépett egy csücsköt a füzetéből, és ráírta:

Mennyi az állás?

A cetlit összegyúrta, és egy óvatlan pillanatban odapökölte Téess padjára.

Ráspoly tanár úr már javában diktált, amikor megérkezett a sebtében firkált válasz:



2-1?

Sanya egy szempillantás alatt végigvette az eddig történeteket:

Az angoltanárnő szuper, a Matekmumust mindenki megszavazta, Klott Gatyáról később döntünk, akkor tehát a technika nem nyerő. De nem volt ideje hosszasan időzni a verseny állásán, mivel így is le volt maradva az írással.

Óra végéig körmölték, hogy mi kötelező és mi tilos technikaórán. Például: kis seprűvel és lapáttal óra előtt lesöpörd a padodat és felsöpörsz a padod alatt, akár van kosz, akár nincs. Ezt Ráspoly tanár úr tisztaságra való szoktatásnak nevezi. Tilos ezenkívül a technikaterembe enni- és innivalót hozni, nehogy a földre esett szalámin vagy a kiömlött teapocsolyán valaki elcsússzon, és beleessen az esztergagépbe. Büntetést érdemel, aki a szerszámokat nem rendeltetésszerűen használja, mondjuk kardozik vagy körmöt tisztít velük.

Ez bizony rém unalmas volt, mint ahogy unalmas látvány volt maga Ráspoly Béla is meg a barna köpenye, mélyen ülő, színtelen szeme, pufók arca. A második technikaóra azonban meglepő elméleti és gyakorlati tudás megszerzésére adott lehetőséget. A téma nem más volt, mint a vécé. A hangsúlyt Ráspoly tanár úr a használat utáni lehúzására helyezte. Az osztály alig akart hinni a fülének, pedig volt neki pontosan ötvenkét darab, vagyis huszonhat pár. A technikatanárt nem hatotta meg a gyerekek esküdözése, hogy ők bizony évek óta tisztában vannak a vécélehúzó szerepével. Ráspoly Bélát nem lehetett eltéríteni. Lelkesen ecsetelte a víztartály mechanikáját és a dugulás mibenlétét. Az óra felénél még ki is vonultak az alagsori budiba, hogy mindezt a gyakorlatban tanulmányozhassák.

– Remélem, nem lesz kötelező bemutatni, hogy tudjuk, hogyan kell pisilni – aggodalmaskodott Linda.

Linda feleslegesen izgult, azt azonban nem kerülhették el, hogy mindannyian bemutassák vécélehúzó tudásukat, amire ott helyben osztályzatot is kaptak. Aki rángatta a zsinórt, azonnal egyest kapott, aki olyan erőtlenül húzta meg, hogy nem történt semmi, kettést. A legjobb jegy a négyes volt, s Ráspoly tanár úr fejcsóválva kísérte vissza őket a szaktanterembe.

– Lesz dolgunk, az egyszer biztos. Arra kérek mindenkit, hogy gyakorolja otthon a vécé használatát. Elméletből jövő órán rövid dolgozatot írunk, feleletválasztós teszt formájában. Két hét múlva pedig újabb gyakorlati jegyeket osztok. Amíg nem éri el az osztály a 4,5 tizedes átlagot, nem mehetünk tovább a tananyaggal, pedig az év során fűrés, faragás, szabás-varrás, főzés várna még ránk. De ha nem, hát nem.

Túlestek tehát a technikán. (Mondd csak, te hogy állsz vécélehúzásból?)

Azt hiszem, nyilvánvaló, hogy Téess értékelése nem változott. Nem vitatta senki, hogy ez a mérkőzés nem az ötödik dések javára dőlt el, bár Ráspoly tanár úr szerint, amit tőle tanulnak, mindenképpen a javukra válik.